

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nic. Clenardi Epistolarvm Libri Dvo

Clénard, Nicolas

Antwerpen, 1566

Reverendiss. Domino D. Ioanni Parvo Episcopo Divi Iacobi In Promontorio
Viridi, Nicolavs Clenardvs, S. P. D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70781)

DE Episcopatu tuo hoc dico, te nūquam exiturum Lusitaniam.

QVANTVM potes, cura ne absens oues negligas. Nam vt præsens pascas, somnium est, hodie Theodosij regunt Ambrosios.

CATONEM Reginaldum plurimum saluto, curet vt inueniamus bonum vinum, dignum palato Archidiaconico.

GRATVLR patri Gaspari, oro vt tam probus viuatur sacerdos, quàm mihi visus est acoluthus.

QVICQVID missurus es literarum, mittes Garnatam ad D. Marchionem, vt seruet in meum reditum.

VENIO ad salutationes. Inprimis saluto vniuersam tuam familiam, deinde vicinos omnes, & reliquos amicos canonicos. Maximè verò gratias ages Carolo Correo, et meo nomine sanitatē recuperatam gratulaberis. Vale Reuerende D. vrget nuncius, qui heri aduenit. vbi me Deus restituerit Europæ, scribam de profectionis exitu. Iterum vale, & ora Deum pro me. Fesæ v. Iulij.

REVERENDISS. DOMINO D. IOANNI
PARVO EPISCOPO DIVI IACOBI
IN PROMONTORIO VIRIDI,
NICOLAUS CLENAR-
DVS, S. P. D.

SALVE Reuerendiss. domine. Nuper paucis tecum egi, & ostendi quo in loco res meæ essent. Amore literarū eò deueni, vt iam hīc debeam ducētos ducatos, eosq; forsitā saginabūt vsurę, nisi Braccarēses mihi opētulerint. Miser, inquis, es Clenarde. Imò verò felix, & iam omnia bona de meo successu auguror. Cæsar quoties in Turcam arma capit, an illum putas non consulere vsurarios? Ego qui totus feror in Machometum, cur tantis conatibus indignum putem appellare foeneratores? Si nihil contra mihi debitum esset, tamē non desperarem, quin Episcopus Paruus & alij amici operant

N 2

darent,

darent, ne me captiuum & obæratum finirent perire inter Mauros. Nunc quando mihi Braccara proximo Ianuario debuerit C C C C. aureos; oro D. T. vt si quid potes, me vel ipse partim adiuues: vel, si dabitur occasio, mentionem rei apud Principem facias. Scripsi ad Fogacium, itemque ad Vafæum. Adeò me tentauit hoc tempus, quo vixi Fesæ, vt ad lógè grauiores casus factus sim patiens. Verùm de omnibus coràm. Tantùm Deum ora, vt me saluum vobis restituat. Atq; hæcenus mea.

VENIO ad alia, quæ velim D. T. propius aspiciat. Et si Rex nihil indignū faceret animo & proposito suo, si magna etiam pecunia constitueret Conimbricæ professionem Arabicam: tamen de hoc nihil agam in præsentia. Spero enim per gratiam Dei, me sic omnia moderaturum, vt meo proposito Principes viri sint auxiliium laturo: et quemadmodum nuper scripsi, Academię Christianorum contra Machometum pugnent vel inuitæ. De Hebraicis literis consilium ineundum est, nõ quidem vt rectius intelligamus vetus Testamētum, sed vt sint inter Christianos, qui sic calleant Hebraicè, vt & voce & calamo valeant pugnam capessere. Viuo hîc inter Iudæos, qui lógè magis miratur esse Christianos, quàm nos miramur esse aliquos adhuc Iudæos. Quid mirū? nihil enim sciunt de nobis, nisi quòd strenuè Iudæos comburimus. Quod si tãti sumptus fierent in Hispania seruandis Christianis nouis, quot fiunt perdendis: credo non sic quotidie huc fugerēt. Ita Franciam, Flandriam ac cæteras nationes ornari literis Hebraicis pulchrum est, scilicet vt rectius intelligant vetus Testamentum. In Hispania verò vbi linguarum studia frigēt, propter ingentem turbam causificorū, præter alia comoda, hoc quoq; nomine vigere deberent hæc literæ, vt fides Christiana purior esset. Si mali sunt Hebræorum libri, ab ipsis cremabuntur Iudæis, vbi eos reddideris Christianos. Apostolorū prædicatione perierunt idola, nec tamen ipsi simulachra tradiderunt ignibus, sed fidem Christi animis hominū studuerunt indere. Nullos

Apo-

Apostoli sedibus suis expulerunt. Nos Iudæos exegi-
 mus ex Hispania, quo fructu? vt falsos Christianos tra-
 deremus ignibus, & reliquos fineremus viuere in Afri-
 ca. Quanto melius fuerat eos seruare seruos, quàm tam
 5 multos comburere liberos? Quare quando meo confi-
 lio res moderabuntur, id est, ad Calendas Græcas, re-
 pentè nouus erit orbis, & reuocabùtur Rabini aliquot
 Iudæorum, vt inter Christianos ferueat lingua Hebrai-
 ca. Quo sumptu alemus Professores? Multa millia pro-
 10 fundit Rex in istas sanguifugas, quarum studio mundus
 feruet litibus, & ea pecunia seruiet Professoribus lin-
 guarum. Ipsos autem causificos mittemus Fesam, vt
 discant vna diecula finire maximam controuersiam. Id
 enim hæcenus ignorauerunt. Quòd si sciant & nolint,
 15 vniuersos adigemus in crucem, vt quiescamus à liti-
 bus. Extra iocum, facilè Rex adduci possit, vt insignem
 aliquem habeat Iudæum, qui doceat Conimbricæ. Iu-
 dæum? Quid ni? Sunthic Fesæ doctissimi, qui sic callent
 Hispanicè, vt ego Flandricè. Deinde & aliud est quod
 20 fortè moueat inquisitorem maiorem. Iudæi plus tri-
 buùt fermè suo Talmud, quàm his XXIII. libris, quos
 vocamus vetus Testamentum, estq; totum eorum stu-
 dium in rebus Talmudicis. Si non ob aliud, certè hac
 gratia tamdiu Iudæus quispiam alatur apud Inquisito-
 25 rem, donec totù Talmud habeat conuersum in linguam
 vernaculam, vt suis oculis videre possit, quoties Inqui-
 sitoris fungetur officio. Insunt in iis libris multa alio-
 qui digna lectu nec iniucunda. Quòd si Bibliothecā no-
 stram ornamus gentiliū libris, Platone, Aristotele,
 30 atque etiam Homero & Luciano, cur non aderunt ij li-
 bri, in quibus pugna est de religione? Nihil tam con-
 futat vel Mauros vel Iudæos, quàm istiusmodi eo-
 rum codices. Alioqui quæ vulgò à Concionatoribus
 contra eos iactantur, sæpe valde sunt inania, & præsta-
 35 ret tacere, quàm ridiculum agere patronum sacrosan-
 ctæ nostræ fidei. Currente calamo tibi proposui quæ
 melius ipse digeres. Si hanc causam susceperis, adiuto-

Talmud.

rem puto habebis fratrem Michaëlem, qui solet agere apud dominam Spinariam. D. Martinus fauebit hoc nomine, quod res est inuisa Monachis, à quibus dirascio mihi expectanda, propter studiū Arabicum. Scripsit modò ad me D. Marchio Granatensis, Colloquia Erasmi in ignibus destinata esse, cum aliis libris compluribus, vbi malè audiunt Monachi: periclitari etiā Viuem. Quid me futurum censes, vbi nomen Alcorani audiuerint? Eia insurgant & nobis faceffant negotium. Quomodo vales D. Episcopo? Quid rerum gerit Paruus minor? Si me amas, scribe per otium epistolam longissimam. Saluto imprimis tuam familiam, deinde vicinos omnes, ac dominos Canonicos, præcipuè D. Episcopum Salensem, ac meum Confessarium: item M. Antonium Medicum. Refendum ne salutes, nunquam enim refalutat. Bene vale optime domine. Meo nomine scribes salutem Carolo Correo & Nicolao Cantareno. Fesæ IIII. Decembris, Anno XL.

REVERENDISS. DOMINO D. IOANNI
PARVO, EPISCOPO DIVI IACOBI
IN PROMONTORIO VIRIDI,
NICOLAUS CLENARDVS,
DVS, S. D. P.

SALVE Reuerendiss. domine. Nò sum par referenda gratiæ, quam meritis es in meo negotio. Deus bonitati tuæ rependat. Noli ex paucis verbis æstimare meum animum.

GVLIELMVS, vt scis, curiosus est; oblata fuit ei causa vt multa disceret. De Iudæo & aliis agemus coram, si Deus voluerit me reuerti in Lusitaniam. Principem meum esse prudentem, vt scribis, liberalemq; vbi opus est, semper iudicavi. Verùm sunt tam multi qui quotidie petant, vt difficile sit omnibus satisfacere: & præstat, vt aliqui eum dicant parcum, quàm prodigum,
&